

MILLOREM EL PARC DEL MIRADOR DE L'HOSPITALET (PONT DE MATACAVALLS) SOTERRAMENT DE LES VIES

Arquitectes de L'Hospitalet

El grup d'arquitectes de l'Hospitalet del Llobregat ens trobem cada tercer divendres de mes per compartir i debatre els reptes dels nostres municipis. La Festa d'Arquitectura d'aquest any 2020 vam considerar que volíem dedicar-la al soterrament de les vies del tren, una veritable oportunitat per cosir els diferents barris de la ciutat.

Quins eren els camins que van generar el creixement de L'Hospitalet?

Al segle X, el primer nucli de l'actual municipi de L'Hospitalet, anomenat Provençana, s'estructurava al voltant de l'església de Santa Eulàlia de Provençana (actual barri de Santa Eulàlia) i al llarg del camí que unia Barcelona amb Cornellà, on vivia una petita comunitat d'agricultors. El camí, antiga via Augusta, coincideix avui dia amb el traçat que, des de plaça Espanya cap a Cornellà, agafa el nom de carrer de Gavà, Santa Eulàlia, Enric Prat de la Riba, Major i Carretera de L'Hospitalet.

Al segle XII, al costat de l'església de Santa Eulàlia es va construir l'Hospital de la torre blanca (actual barri del centre), que servia d'hostal per als pelegrins que anaven cap a Barcelona. És en aquest moment que se substitueix l'antic nom de Provençana per l'actual: **L'Hospitalet**. A partir del segle XVIII es van instal·lar les primeres fàbriques tèxtils, però l'agricultura va continuar sent igualment el motor productiu de la zona fins al segle XX. També van tenir la seva importància el camí de Barcelona a Esplugues, convertit en la gran carretera de Barcelona a Madrid per Carles III a la dècada de 1760. Avui és la Carretera de Collblanc.

En **aquest portal** impulsat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona es poden identificar els camins principals dels muni-

Plànol del segle XVIII del territori de la Marina, on destaca la Torre del cap del Riu i l'Ermita de Bellvitge. Entre l'Hospitalet i l'Ermita trobem la carretera de la Barca, actual carretera del Mig, que condueix a la barca que permet creuar el riu. Hospitalet 1642. Centre d'Estudis de l'Hospitalet/Autoria desconeguda

cipis al llarg del temps. Si hi entreu, sobre la cartografia vectorial hi trobareu diferents informacions que us permetran comprendre el traçat de molts vials actuals.

Quin any es van construir les vies ferroviàries?

La via ferroviària de Barcelona a Vilafranca es va construir l'any 1854, i la de Barcelona a Vilanova i la Geltrú l'any 1881. Des d'aquest moment, els camins que havien anat teixint el creixement de la ciutat es veuen tallats per unes grans infraestructures que marcaran les futures relacions dels barris.

Totes les vies de ferrocarril de RENFE són a celobert al seu pas per L'Hospitalet. En canvi, les vies del Carrilet són soterrades, com la majoria del metro construït l'any 1987; les excepcions són a Santa Eulàlia i Sanfeliu.

Per tal de salvar aquestes barreres urbanes que generen les infraestructures, un gran nombre de túnels de cotxes i viants sota les vies intenten cosir el teixit urbà. Cal destacar els túnels a tocar del Cementiri i del Parc de Can Buxeres, així com la Carretera de Collblanc quan passa per sobre del Torrent Gornal amb arcs originals del segle XVIII.

Centre d'Estudis de l'Hospitalet

El Centre d'Estudis de L'Hospitalet recomana [aquest article](#) de Joan Casas titulat "L'arribada del ferrocarril a l'Hospitalet". Així com el llibre "Història de l'Hospitalet: una síntesi del passat com a eina de futur" dirigit pels historiadors Joan Camós i Carles Santacana es pot consultar al [web](#).

Quants ponts i passos té L'H?

The STB

L'Hospitalet té més de 50 ponts o passos que intenten salvar les barreres que van generar les vies ferroviàries. Venint de Barcelona-Sants, el primer pont que trobem és el d'en Jordà, que uneix els barris de Santa Eulàlia amb la Torrassa i, tot seguit, el pont de Can Alòs, que uneix Santa Eulàlia i el barri de Sant Josep.

La línia de la costa segueix per sobre del túnel de Santa Eulàlia, on circula el trànsit que va cap a Sant Josep. Tot seguit passa per sobre d'un altre túnel que creua l'avinguda Carrilet per on antigament passava el carrilet, un punt on també hi ha un túnel amb vies mortes. Seguidament passa per sobre del túnel de la travessera industrial, arribant a l'estació de Bellvitge, on hi ha tres ponts perquè els veïns puguin creuar les vies per anar de Bellvitge al barri del Gornal. Després de l'estació el tren passa per sota de dos ponts per poder salvar La Gran Via que hi passa per sobre.

Si seguim la línia interior, el tren passa per sobre de dos túnels: el Torrent Gornal i el del carrer Canigó. Tot seguit tenim el pont de Matacavalls i arribem a l'estació havent passat per sobre del túnel de l'avinguda Isabel la Catòlica, on trobem un pont per sobre perquè els vianants passin del barri del Centre cap a Can Serra. Sortint de l'estació d'Hospitalet, el tren passa per sobre de tres túnels, el primer amb trànsit de vehicles, el segon amb accés al parc de Can Buxeres i, per sobre de dos túnels més, la Riera del Canyet i l'Av. Ramon Frontera i ja surt del municipi.

Coneixes el projecte d'art urbà del túnel de l'avinguda Isabel la Catòlica?

El mes de maig de 2015 l'artista urbà Kwets1 inaugurava el projecte MURAL'H, promogut per [Contorno Urbano](#) de L'Hospitalet de Llobregat. Van caldre 12 setmanes per cobrir els més de 1.000 m² de paret degradada utilitzant 600 litres de pintura. És un dels murals més grans de Catalunya i el més gran realitzat només amb esprai.

El contingut de l'enorme peça representa les aus migratòries que cada any passen per L'Hospitalet per descansar al Delta del Llobregat. L'artista fa una metàfora amb els milers de persones immigrants que cada any acull la ciutat i amb voluntat d'assolir la seva integració. A més, aquest túnel és un dels pocs passos que connecta el nord i el sud del

municipi, sent utilitzat cada dia per centenars de persones. El projecte pretenia dotar de valor un dels espais més transitats de la ciutat i en un estat de degradació i manca de manteniment alarmant. Regenerant aquest espai mitjançant l'art es dota d'identitat i dignifica un recorregut quotidià i emblemàtic de la ciutat. Aquest projecte va ser el tret de sortida d'una nova estratègia municipal que s'ha estès a quasi tots els barris de la ciutat, utilitzant l'art urbà com a recurs de millora en espais degradats. [Aquí](#) pots veure tot el procés!

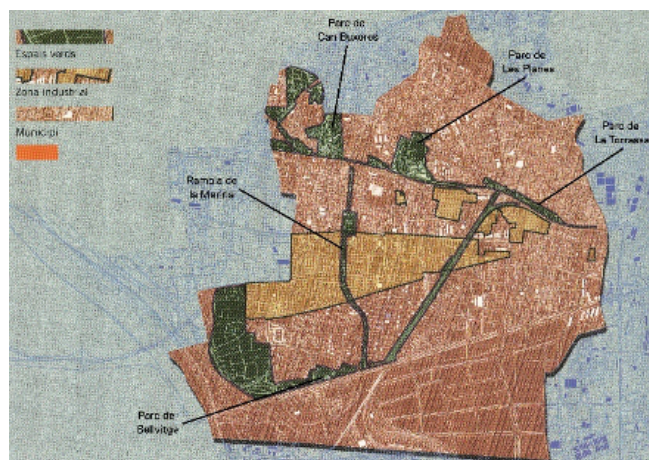

Contorno urbano

T'imagines com seria L'H amb les vies soterrades?

En aquest dies de confinament en què hem pogut gaudir de concerts, xerrades, classes de pintura, fitness, ioga i altres mil activitats a través de les xarxes, vam sentir una conversa entre músics que parlaven del "ma" en la seva música. El "ma" és un concepte japonès que descriu l'espai i el temps que existeix entre les coses. Prendre consciència de la magnitud i la bellesa dels silencis entre els sons.

Immediatament vam pensar en la nostra ciutat, en els talls que són vies, autopistes i túnels, i en l'oportunitat que representen per esdevenir "ma". Quan les vies restin soterrades, aquest buit hauria de prendre força, no deixar-se atrapar pel ple de la ciutat i escampar-se per les vores, generant vestíbuls, placetes i jardins, obrint portes i accessos cap al nou passeig que connectarà i relligarà barris que han crescut amb pressa, coneixent-se més aviat poc o donant-se l'esquena.

L'H 2010, la clau del futur. Vol.3 Ajuntament de L'Hospitalet ADU

Coneixes el Parc del Mirador de L'Hospitalet?

Contorno urbano

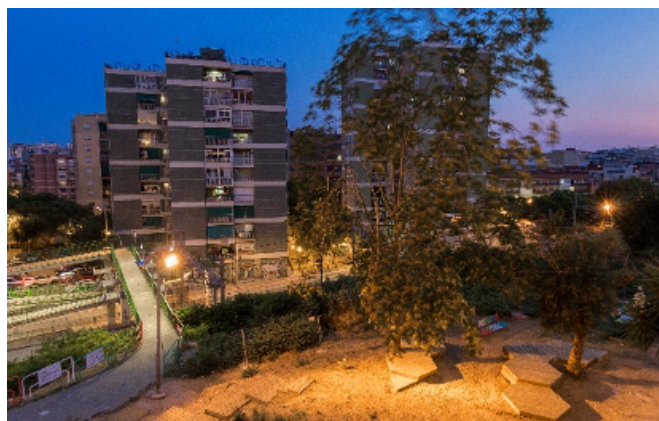
Aquest espai residual era generador de dinàmiques negatives al barri. El projecte. Doncs, pretén esdevenir una plataforma innovadora en intervenció comunitària amb la instal·lació temporal d'un mòdul que serveixi per treballar amb el veïnat a peu de carrer. L'any 2019 es van iniciar treballs de construcció de mobiliari urbà, elements de joc, escales, escenari i enjardinament. L'any 2020 es pretén construir un petit equipament que ajudi a dinamitzar el parc amb diferents ombrel·les per generar un espai més amable. El parc serà un espai de referència per al barri i un motor de transformació i apoderament. Aquest projecte pretén donar a la ciutadania accés a la cultura i la tecnologia així com el dret de decisió i disseny de l'espai públic per garantir així zones d'oci saludables i de qualitat, gràcies a les activitats socioculturals i educatives. La Fundació Contorno Urbano ha coordinat un conjunt de **proposes** dels estudiants d'Arquitectura de l'ETSAB - UPC de l'assignatura de Tecnologies de Baix Cost per a la Cooperació per realitzar durant l'estiu com a camp d'aprenentatge, de la mà del Gremi de la Fusta, estudiants de formació professional i la comunitat.

Troba més informació sobre el projecte en [aquest vídeo](#)!

Quins equipaments podrien acompanyar aquest nou parc lineal?

El futur soterrament de les vies és una oportunitat per cosir els barris i generar un parc lineal que permeti relligar els grans parcs de la ciutat. A la vegada, aquest nou espai públic pot donar cabuda a petits equipaments que permetin ser l'espai de trobada entre barris que s'han donat l'esquena durant gairebé 140 anys.

El Parc del Mirador de L'Hospitalet vol ser un espai de reflexió on treballar conjuntament amb la població de L'Hospitalet sobre el futur del soterrament de les vies i així pensar col·lectivament els reptes de la ciutat. El Col·legi d'Arquitectes inicia la col·laboració amb l'Ajuntament de L'Hospitalet per poder iniciar aquest futur concurs internacional d'arquitectura i urbanisme per tal de ser un referent de transformació urbana.

Contorno urbano

PROPOSTA D'ACTIVITAT

Millorem col·lectivament el Parc

Seguint el treball artístic que realitzen el grup de joves artistes de **Medellín Agroarte**, t'animem a fer un taller des de casa per iniciar la Festa d'Arquitectura de L'Hospitalet.

L'arquitecta Ninoska Juan t'anima a reciclar una ampolla i convertir-la en un test on plantar la teva llavor, que posarem a la tanca que limita el Parc del Mirador de L'Hospitalet. [Aquí](#) trobaràs com fer-ho!

L'estudiant d'Arquitectura de l'ETSAB, Veronica Manfredini, com a treball final de Grau, està analitzant el barri de la Florida i necessita la implicació de tothom per mapejar-lo. [Ajudem-la!](#)

Mentrestant, us animem a participar al **Workshop de Construcció amb Fusta** impulsat per la Fundació Contorno Urbano i el Gremi de Fusta i moble al Parc de Matavalls!

Envia'ns la imatge de la teva obra d'art aquí i la compartirem amb tothom!

Quan puguem fer la festa presencial, convertirem els teus somnis en realitat.

#FemArquitectura

→ ENVIA AQUÍ LA TEVA IMATGE

Entitats convocants:

Ajuntament de L'Hospitalet

Penja també la teva imatge o vídeo a Instagram amb les etiquetes

#setmanarquitectura2020

#festaarquitectura2020

#femarquitectura

@coacbarcelona